

Socialförvaltningen
Utbildningsförvaltningen
Äldreförvaltningen

Dnr SOF 2023/524
Dnr UTBF 2024/831
Dnr ALD 2024/78

Handläggare
Socialförvaltningen
Emma Fredriksson
Telefon: 08-508 25154

Till
Socialnämnden
2024-03-19

Utbildningsförvaltningen
Jeanette Nyström
Telefon: 08-508 33489

Utbildningsnämnden
2024-03-27

Äldreförvaltningen
Carina Thörnblom
Telefon: 08-508 36222

Äldrenämnden
2024-03-19

God och nära vård och omsorg

Beslut om Stockholms stads gemensamma handlingsplan för
God och nära vård och omsorg

Förvaltningarnas förslag till beslut

1. Socialnämnden, Utbildningsnämnden och Äldrenämnden godkänner förslag till Handlingsplan God och nära vård och omsorg.
2. Socialnämnden, Utbildningsnämnden och Äldrenämnden beslutar att ge respektive förvaltning i uppdrag att arbeta utifrån handlingsplanen, erbjuda stadsdelsförvaltningarna stöd i arbetet och samordna stadens gemensamma arbete inom God och nära vård och omsorg.
3. Handlingsplanen överlämnas till förskolenämnden och stadsdelsnämnderna för kännedom.

Sammanfattning

I Stockholms stads budget 2023 fick socialnämnden, utbildningsnämnden och äldrenämnden uppdraget att i samråd med kommunstyrelsen ta fram en handlingsplan för stadens fortsatta arbete i omställningen till en God och nära vård. Handlingsplanen utgör ett ramverk och anger en övergripande inriktning för stadens arbete med en God och nära vård och omsorg och gäller under perioden 2024 till och med 2030. I planen

Socialförvaltningen
Avdelningen för strategi och utveckling

Storforsplan 36
Box 44
123 21 Farsta
Växel 08-50825000
Fax
socialforvaltningen@stockholm.se
<https://start.stockholm>

inkluderas arbetet med att förebygga psykisk ohälsa och suicid. Handlingsplanen riktar sig i första hand till chefer och medarbetare som arbetar såväl strategiskt som operativt i berörda verksamhetsområden och konkretiseras genom årliga aktivitetsplaner.

Arbetet med att ta fram denna handlingsplan har drivits av en styrgrupp och arbetsgrupp med representation från äldreförvaltningen, socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen och stadsledningskontoret. Från och med senhöst 2023 har också förskoleförvaltningen deltagit. Stadens handlingsplan följer inriktningen i länets handlingsplan ”Handlingsplan för god och nära vård och omsorg i Stockholms län 2024–2030”.

Bakgrund

God och nära vård kan beskrivas som ett övergripande mål för den förändringsresa som pågår inom vården och omsorgen över hela Sverige. Det handlar om att både vård och omsorg ska ges närmare individen och med utgångspunkt i individens förutsättningar och behov utifrån dennes aktuella livssituation. Det handlar också om att möta befolkningsutvecklingen och utveckla nya arbetssätt där medarbetarnas samlade kompetens används rätt så att resurserna inom vård och omsorg kan räcka till fler. Vidare är en viktig del att nyttja ny teknik och digitaliseringens möjligheter i utvecklingen av vård och omsorg.

Arbetet med God och nära vård utgår från nationella prioriteringar och beslut av såväl riksdag som regering. Därtill stödjer regeringen arbetet genom att ingå årliga överenskommelser med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och erbjuder regioner och kommuner stimulansmedel för att driva på arbetet.

Inom Stockholms stad har God och nära vård sedan ett antal år tillbaka framförallt varit ett arbete inom äldreomsorgen och LSS-hälsan. Från och med 2023 har uppdraget utvidgats till att även inkludera verksamheter som förskola, skola och övrig socialtjänst. Med anledning av detta har staden utarbetat denna handlingsplan som syftar till att styra och vägleda arbetet under kommande år.

Ärendet

Arbetet med att ta fram denna handlingsplan har drivits av en styrgrupp och arbetsgrupp med representation från äldreförvaltningen, socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen och stadsledningskontoret. Utgångspunkten var det uppdrag som gavs i stadens budget 2023 om att ta fram en handlingsplan för stadens fortsatta arbete i omställningen till en God och nära vård.

Förskoleförvaltningen etablerades 1 juli 2023 och kom in i arbetet med handlingsplanen under november 2023. Dessförinnan ingick förskolan som en avdelning inom utbildningsförvaltningen. Därav har förskolenämnden inte uppdraget att ta fram en handlingsplan, däremot har nämnden en viktig roll framåt att vara en del i arbetet med God och nära vård och omsorg.

De utvecklingsområden som föreslås i handlingsplanen utgår från befintliga budgetuppdrag och behov som har identifierats inom berörda fackförvaltningar och genom dialog och förankring med stadsdelsförvaltningar samt brukar- och intresseföreningar. Vidare är en viktig utgångspunkt för arbetet den problem- och bakgrundsbeskrivning som ges av bakomliggande utredningar och propositioner¹.

Utarbetandet av handlingsplanen har skett parallellt med det arbete som bedrivits av Region Stockholm och Storsthlm, i samarbete med länets kommuner, med att ta fram en länsgemensam handlingsplan för God och nära vård². Arbetet hänger också ihop med samverkansstrukturen inom ramen för Huvudöverenskommelse om länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg (HÖK)³.

En förutsättning för utveckling av en god och nära vård är en starkt samverkan mellan region och kommun. Handlingsplanens inriktning påverkar varken ansvarsfördelning eller kostnadsförskjutning mellan huvudmännen.

När handlingsplanen är beslutad ska den realiseras genom årliga aktivitetsplaner med utgångspunkt från handlingsplanens utvecklingsområden, som också tar hänsyn till uppdrag i kommunfullmäktiges budget. Den strategiska styrgruppen för God och nära vård och omsorg fattar beslut om och följer upp den årliga aktivitetsplanen. Det fortlöpande arbetet utifrån aktivitetsplanen återrapporteras årligen till berörda nämnder.

Aktivitetsplanen utgör underlag till förvaltningarnas ordinarie verksamhetsplanering. Detta gäller samtliga stadsdelsnämnder och de berörda facknämnderna äldrenämnden, socialnämnden,

¹ Delbetänkanden: God och nära vård – En reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem (SOU 2020:19), God och nära vård – Rätt stöd till psykisk hälsa (SOU 2021:6), Börja med barnen! Sammanhållen god och nära vård för barn och unga (SOU 2021:34). Proposition, Inriktning för en nära och tillgänglig vård – en primärvårdsreform (2019:20/164), Ökad kontinuitet och effektivitet i vården – en primärvårdsreform (2021/22:72)

² Handlingsplan för god och nära vård och omsorg, beslut 20 dec 2023 [länk](#)

³ Huvudöverenskommelse om länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg - Överenskommelse mellan kommunerna i Stockholms län och Region Stockholm, 2021. [Länk](#)

utbildningsnämnden och förskolenämnden. Facknämnderna ska bland annat agera samordnare och ge stöd i relation till stadsdelsförvaltningarna. Handlingsplanen inkluderar en beskrivning av organisationen för genomförande.

Stockholms stads arbete med God och nära vård och omsorg kommer att genomföras i nära samarbete med omställningen till den nya socialtjänstlagen (SoL) givet dess nära beröringspunkter. För att synka dessa två omställningar kommer de ha en gemensam strategisk styrgrupp.

Arbetet med God och nära vård och omsorg ska löpande följas upp. En halvtidsuppföljning av genomförandet av handlingsplanen ska genomföras år 2027. Denna ska presenteras för berörda facknämnder och ligga till grund för eventuell revidering av handlingsplanen. Handlingsplanen kan vidare komma att revideras utifrån ny lagstiftning som kan påverka arbetets inriktning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom berörda avdelningar hos socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen, förskoleförvaltningen, äldreförvaltningen och stadsledningskontoret. Som en del i arbetet med att ta fram handlingsplanen har denna skickats ut för förankring till stadsdelsförvaltningar som getts möjlighet att inkomma med synpunkter. Även ett antal brukar- och intressentföreningar har getts möjlighet att ta del av handlingsplanen och inkomma med synpunkter.

Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 13 mars 2024. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 12 mars 2024. Det för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden gemensamma rådet för funktionshinderfrågor har tagit del av ärendet den 14 mars 2024.

Jämställdhetsanalys

Det övergripande målet för handlingsplanen är könsneutralt och fokuserar på att den enskilde ska få en god, sömlös och personcentrerad vård och omsorg. I arbetet med att öka jämställdheten i Stockholms stad ingår jämställd hälsa som ett av delmålen. Kopplingen mellan hälsa och kön är tydlig, men även faktorer som ålder, funktionsnedsättning, födelseland, inkomst och utbildning påverkar hälsan. Kvinnor lever längre men skattar sin hälsa som sämre. Män har en kortare medellivslängd men skattar sin hälsa som bättre. Flickor och kvinnor upplever nedsatt psykisk hälsa, ångest och stress i högre utsträckning än män, samtidigt så

begår betydligt fler män än kvinnor självmord. Det är en högre andel personer med funktionsnedsättning som skattar sin hälsa som dålig, jämfört med övrig befolkning. En medvetenhet om skillnader mellan pojkar och män och flickor och kvinnor, och arbetsätt anpassade därefter är betydelsefull och kan bidra till att fler kan delta aktivt i samhället.

Konsekvenser för barn och barns rättigheter

Handlingsplanens syfte att bidra till en mer individcentrerad, likvärdig och sammanhållen vård och omsorg för stadens invånare går i linje med barns rätt att utvecklas och få den vård och omsorg de behöver enligt barnkonventionens artikel 6 och alla barns lika värde enligt artikel 2 i barnkonventionen. I urvalet av prioriterade utvecklingsområden som specifikt rör barn och unga i handlingsplanen har underlag med barns synpunkter tagits i beaktande⁴. Om barn och unga inte får det stöd och den vård de behöver och har rätt till kan det också innebära en begränsning av andra rättigheter. Långa väntetider och glapp mellan insatser kan ha negativa konsekvenser för barns rätt till utveckling och trygghet och möjligheter att klara skolgång och utbildning, forma meningsfulla relationer och på lång sikt att bidra till samhället. Förflyttningen mot en God och nära vård och omsorg enligt handlingsplanens intentioner är därför viktig utifrån ett barnrättsperspektiv.

Förvaltningarnas synpunkter och förslag

Förvaltningarna föreslår att Socialnämnden, Utbildningsnämnden och Äldrenämnden godkänner förslag till Handlingsplan God och nära vård och omsorg. En stadsgemensam handlingsplan som berör såväl fackförvaltningar som stadsdelsförvaltningar ger förutsättningar för ett gemensamt agerande och prioritering av det fortsatta arbetet med God och nära vård och omsorg.

Socialnämnden, Utbildningsnämnden och Äldrenämnden beslutar vidare att ge respektive förvaltning i uppdrag att arbeta utifrån handlingsplanen och erbjuda stadsdelsförvaltningarna stöd i arbetet och samordna stadens gemensamma arbete inom God och nära vård och omsorg. Handlingsplanen överlämnas till förskolenämnden och stadsdelsnämnderna att arbeta vidare utifrån såväl lokalt, som regionalt i samverkan inom staden och med region Stockholm.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Patric Rylander
Äldredirektör
Äldreförvaltningen

Bilagor

1. God och nära vård och omsorg – Stockholms stads gemensamma handlingsplan för God och nära vård och omsorg